

NOSZKAY ERZSÉBET

„A VÁLLALKOZÓI LÉT ILLÚZIÓI: A VÁLLALKOZÓI MAGATARTÁS ELMÉLETEI”

szerk. Németh Gergely Tibor

(Recenzió)

Dr. Németh Gergely a tanítványom, és témavezetőként kísértem végig a doktori védéséig (Németh, 2018) a tudományos útját. Sok szakmai és szakmai közös-ségfejlesztés témában dolgoztunk együtt az elmúlt 25 évben. Gergely a következő generáció egyik markáns tagja, aki viszi tovább mind a tudományos, mind a szakmai értékeink képviselését.

Németh Gergely Tibor könyve, „A vállalkozói lét illúziói” jelentős hozzájárulást adott a vállalkozás-tani szakirodalomhoz, különösen Magyarországon, ahol hasonló átfogó művek még mindig ritka-ságnak számítanak. A könyv első magyar nyelvű kiadása 2022-ben jelent meg és egyértelműen hiánypótló szerepet tölt be a hazai szakirodalomban.

A mű átfogó és mélyreható áttekintést nyújt a vállalkozói magatartás elméleteiről, kiemelve a vállalkozások működésének komplexitását, valamint azt, hogy a vállalkozói lét nem csupán gaz-dasági, hanem pszichológiai, szociológiai és kulturális kontextusban is értelmezendő. Németh könyvének egyik fő erőssége, hogy interdiszciplináris megközelítést alkalmaz, amelyben a szerző gazdasági, szervezetpszichológiai és szervezetszociológiai elméleteket integrál. Leteszi a voksát több olyan modern tudományos megközelítés mentén, mint a szervezetek tényalapú menedzs-mentje (Németh, 2021), valamint a szervezeti innováció, mint a fejlődés motorja mellett (Németh, & Pintér, 2022), amely hazánkban még mindig kérdéses.

A szerző saját kutatásai közül kiemelkedik néhány pont, amelyeket alább ismertetek:

Non-Conventional Organization (NCO)

Németh bevezeti a nem-konvencionális szervezetek fogalmát, amelyek eltérnek a hagyományos szervezeti működési modellektől (Csigás, & Németh, 2015; Németh, 2010, 2017). Ezeket a szer-vezeteket egyedi struktúrák, rugalmas működési mechanizmusok, innovatív kultúra és jelentős alkalmazkodóképesség jellemzik, amelyeket a szerző különösen a változó és kiszámíthatatlan gaz-dasági környezethez való adaptáció szempontjából tart fontosnak.

Post mortem elemzési módszertan

A szerző alkalmazott egy nem szokványos kutatási módszertant, amely retrospektív módon elem-zi a kudarcba fulladt vállalkozások történetét és működését. A módszer segítségével objektív módon vizsgálja azokat a konkrét okokat, amelyek a vállalkozások sikertelenségét okozták. Ez a módszer különösen értékes a gyakorlati tanulságok levonásában. Jelen könyv alapját egy 388 cég adatait tartalmazó kutatás alapozta meg. Hasonló módszertan mentén mások is sikeresen azono-sítottak a start-up szcénában működési jelenségeket (Szathmári et al., 2021, 2024).

Vállalkozási folyamat modellje

A könyvben bemutat egy átfogó, újszerű vállalkozási folyamatmodellt, amely négy fő szakaszra bontja a vállalkozói folyamatot. Ez a modell új dimenziókat ad a vállalkozói tevékenységek és a szükséges kompetenciák megértéséhez. Ehhez újragondolta a vállalkozás életciklusait, a stációkhoz tartozó legfontosabb feladatokat és szerepeket, amelyekhez kompetencia-elvárásokat is megjelölt. Ez önmagában alapja lehet egy új megközelítésnek a vállalkozás vezetőinek képzéséhez. Alaposan, tudományos és gyakorlati szempontok mentén vizsgálja a vállalkozók sikeréhez szükséges kompetenciákat. Ezeket hard és soft kompetenciákra bontja, és hangsúlyozza a vállalkozói döntések mögött álló viselkedéses és pszichológiai tényezők jelentőségét, például a kockázatvállalási képességet, az alkalmazkodóképességet és a vezetési készségeket. Mindezt egy dinamikus folyamatmodellbe ágyazta, amelyben elkerülhetetlenül megjelenik a szervezetek változásmenedzsmentje (Németh, 2016), stratégiai szemlélete (Kulcsár et al., 2016), valamint az, hogy nem lehetséges mindent belső erőforrásokból megoldani (Németh, 2008; Torma et al., 2016).

1. ÁBRA: A VÁLLALKOZÓI FOLYAMAT (NÉMETH, 2022, P. 153)

KO kritériumok (Knock Out kritériumok)

Németh a gyakorlati munkája során megfigyelte a cégek dinamikáját, amelyet tudományos kutatással egészített ki és kidolgozott egy kritériumrendszert, amely alapján azonosíthatók azok a szervezeti jelenségek, amelyek a szervezeti működés súlyos válságát vagy bukását jelzik. Ezek előzményeiről korábban már beszámolt különféle cikkeiben. A kritériumok közé tartozik többek között a profittermelési képesség, a hozzáadott értékteremtési képesség, a közösség valódi közösségként való működtetése, az információ-feldolgozó képesség és az erőforrás-allokáció problematikája. Az egész szemlélet rendszerszintű, így kiemelkedő, hogy mindezt úgy fogalmazza meg, hogy folyamatosan köti a jelenségeket a szervezetelméleti tudományos és gyakorlatban tapasztalható működéshez (Németh et al., 2021).

Bár a könyv részletesen tárgyalja a magatartástudományi alapú vállalkozói lét pszichológiai aspektusait, kevésbé részletes az empirikus adatok bemutatásában. Noha van empirikus kutatási eredmény a könyvben, ezek részletesebb, mélyebb elemzése további értékeket adhatott volna a műhöz.

Összességében Németh Gergely könyve egy átfogó és interdiszciplináris alpmű, amely nemcsak a kutatók, hanem gyakorló vállalkozók és vállalkozásfejlesztési szakemberek számára is értékes olvasmány. A könyv egyértelmű erőssége, hogy nem ad leegyszerűsítő recepteket, hanem a vállalkozói lét valóságát, sokszor nehéz kihívásaival való szembenézésre készíti az olvasót.

Referenciák

- Csigás Z., & Németh G. (2015). Non-Conventional Organizations. The Messengers of the Future in the World of Organizations and Management. *Global Journal of Management and Business Research*, 15(3), 63-71. MTMT.
- Kulcsár P., Matolcsy J., & Németh G. (2016). Stratégiai tanácsadás. In: J. Poór (Ed.), *Menedzsment-tanácsadási kézikönyv* (pp. 221-245). Akadémiai Kiadó; MTMT.
- Németh G. (2008). Corporate Abilities. In: L. Á. Kóczy (Ed.), *FIKUSZ 2008: Üzleti tudományok Fiatal Kutatók Szimpóziuma, Magyar Tudomány Ünnepe 2008* (pp. 173-186). Budapest Tech; MTMT.
- Németh G. (2010). Changing the mindset of the entrepreneur – Non Conventional Organizations. In: Á. Ferencz (Ed.), *Erdei Ferenc V. Tudományos Konferencia* (pp. 947-951). Kecskeméti Főiskola, Kertészeti Főiskolai Kar; MTMT.
- Németh G. (2016). Változásmenedzsment. In: J. Poór (Ed.), *Menedzsment-tanácsadási kézikönyv* (pp. 350-373). Akadémiai Kiadó; MTMT.
- Németh G. (2017). In search of non conventional organizations. In fact, what we are looking for? *Taylor Gazdálkodás És Szervezéstudományi Folyóirat*, 9(1), 15-23. MTMT.
- Németh G. (2018). *Vállalkozók egyes magatartásmintázatainak kognitív megközelítése* [Doctoral thesis, SZIE]. MTMT. <https://doi.org/10.14751/SZIE.2018.042>
- Németh G. (2021). A tény alapú szervezet vágya és illúziója. *Új Munkaügyi Szemle*, 2(2), 46-52.
- Németh G. (2022). *A vállalkozói lét illúziói. A vállalkozói magatartás elméletei. Hogyan gondoljunk magunkra mint vállalkozóra, és hogyan fejlesszük vállalkozásunkat?* Akadémiai Kiadó Zrt. <https://doi.org/10.1556/9789634548195>
- Németh G., Kis-Tamás L., Virág I., Bodor P., & Kisházy G. (2021). A szervezeti működés modellkonceptiója. *Új Munkaügyi Szemle*, 2(3), 12-33. MTMT.
- Németh G., & Pintér É. (2022). Az innováció természetrajza. In: T. Stukovszky, & P. Illyés (Eds.), *A kis- és középvállalkozások innovációja* (pp. 81-96). Akadémiai Kiadó; MTMT.
- Szathmári E., Varga Z., Molnár A., Németh G., & Kiss O. E. (2021). *Core Competency Deficits in Failed Startup Teams: Towards a Startup-specific Behavioral Competency Model*. Preprint. MTMT. <https://doi.org/10.20944/preprints202001.0338.v1>
- Szathmári E., Varga Z., Molnár A., Németh G., Szabó Z. P., & Kiss O. E. (2024). Why do startups fail? A core competency deficit model. *Frontiers in Psychology*, 15. MTMT. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1299135>
- Torma K., Csanádi P., Kalmár P., Németh G., & Noszkay E. (2016). Szervezeti Tanácsadás. In: J. Poór (Ed.), *Menedzsment-tanácsadási kézikönyv* (pp. 322-349). Akadémiai Kiadó; MTMT.